

ДО

ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Почитаеми Дами и Господа членове на Комисията по правни въпроси,

Изключително сме загрижени от начина, по който в правната комисия на парламента се организира изслушването на кандидатите за инспектори в ИВСС, както и от направените номинации. Този подход хвърля силно съмнение, че и за в бъдеще дейността на Инспектората реално ще се ръководи от принципите на законосъобразност, обективност и публичност (чл. 40 ЗСВ).

На първо място, скандално е, че номинациите се обявяват броени часове преди самото заседание за представяне и изслушване на кандидатите, включително и в нарушение на определения от самата Комисия краен срок (9 декември). Така става абсолютно невъзможно обществото и особено магистратската общност да се запознаят с тяхното минало и качества, и в публичното пространство да бъдат поставени всички въпроси към тях. Това е минимален стандарт за демократична отчетност и е трудно да се отърсим от усещането, че поредното му нарушение цели реалното укриване на номинирните от общественото внимание.

На второ място, професионалният състав на направените номинации (доколкото са ни известни към момента изобщо), рискува да постави под въпрос както легитимността на ИВСС, така и възможността му да реализира на практика отговорностите си. Свеждането на участието на съдиите сред номинациите до двама граничи с изключване на съда като „основен носител на съдебната власт” (вж. Решение № 8/2005 г. по конституционно дело № 7 от 2005 г.) от състава на Инспектората. Подобен подбор на инспектори от средите на прокурорската професия напълно игнорира без дискусия и препоръките на външните наблюдатели, че въпросите, свързани с кариерата на съдията, следва да се решават от съдии – становище № 515/2009 на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия), резолюция № 1730 (2010) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (т. 7.2.2). Напомняме, че наказателните дела са едва една трета от общия обем натоварване на съдилищата и – дори номинираните прокурори и следователи случайно да имат поглед върху специфично съдийските отговорности – те няма как да проверяват компетентно огромния брой граждански, търговски и административни дела.

На трето място, сред номинираните – дори и при този опит да бъдат скрити от общественото внимание – има поне един, чиято досегашна дейност повдига очевидни въпроси, които трябва да бъдат предмет на обсъждане и при изслушване на кандидатите в правната комисия. Става дума за г-н Цони Цонев, който се превърна в олицетворение на непоследователната дисциплинарна практика на банкрутирания настоящ ВСС. При нормално протичане на процедурата БИПИ щеше да изготви профили на всички номинирани, които да позволят на членовете на правната комисия да вземат информирано становище, но в настоящите условия можем единствено да приложим на вниманието Ви журналистически анализ, който разглежда дейността на г-н Цонев. Надяваме се, че ще си дадете сметка за сериозността на въпросите, които следва да бъдат обсъдени преди да застанете с имената си и репутациите на политическите си сили зад номинациите за нов ИВСС.

С оглед на горното, призоваваме членовете на правната комисия да **оттеглят** предложените номинации и да променят правилата за изслушване, така че да се позволи реално предварително запознаване на обществото и магистратската гилдия с всички релевантни аспекти на дейността и качествата на бъдещите нови номинации. Алтернативата е българският парламент за пореден път да демонстрира, че водещи при назначенията в съдебната власт не са професионализмът и доброто име, а задкулисни сделки, че българското правосъдие зависи от хора, чието решаващо преимущество е, че са зависими от неотговорените въпроси за миналото си и от неясните интереси, които отново и отново ги изтласкват по върховете. Задружното участие на всички парламентарни сили в тази предварително обречена на обществено и международно порицание процедура е на път да покаже как, когато става дума за възпроизводство на порочния контрол върху съдебната власт, няма опозиция и управляващи, нови и стари, не проработва дори и завишеното изискване за 2/3 мнозинство. Дори и когато рискът е да се опорочи един от малкото вътрешно и международно разпознати символи на напредък в съдебната реформа какъвто е ИВСС.

Убедени сме, че нито обществото ни, нито международната репутация на страната ни, нито българският парламент, а не на последно място и самите номинирани от Вас кандидати, заслужават една подобна процедура.

С надежда да бъдем чути, докато е време,

14 Декември 2011 г.

гр. София

Биляна Гяурова – Вегертседер
Изпълнителен директор,
БИПИ

Приложение: Анализ „Кой уволнява лошите магистрати”, Росен Босев, Явор Николов, „Съдебни Репортажи” от 13.12.2011 г.